

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра дитячої хірургії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
Вікторія СЕРГІЄНКО

[Signature]
«24» травня 2024 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

«ХІРУРГІЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ НОВОНАРОДЖЕНИХ ТА ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ»
(курс за вибором) **БК 2.30**

підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня
вищої освіти – доктора філософії (PhD)

галузі знань 22 Охорона здоров'я
спеціальності 228 Педіатрія

Обговорено й ухвалено
на методичному засіданні кафедри
дитячої хірургії

Протокол № 9
від «20» травня 2024 року

Завідувач кафедри

[Signature]
Андрій НАКОНЕЧНИЙ

Затверджено
науково-методичною радою з
післядипломної освіти

Протокол № 2
від «21» травня 2024 року

Голова науково-методичної ради з
післядипломної освіти

[Signature]
Орест СІЧКОРІЗ

Львів – 2024 рік

Робоча навчальна програма з дисципліни за вибором «Хірургічні захворювання новонароджених та дітей раннього віку» підготовки докторів філософії за спеціальністю «Педіатрія», спеціалізація «Дитяча хірургія».

Розробники:

Наконечний А.Й. – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Кузик А.С. – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Переяслов А.А. – доктор медичних наук, професор кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Кулик О.М. – доктор медичних наук, професор кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Наконечний Р.А. – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Гижа Л.Ю. – кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Дац Р.І. – кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Опікан Н.М. – асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Федусь В.П. – кандидат медичних наук, кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Никифорок О.М. – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Кенс К.А. – кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького.

Рецензенти:

Кобза І.І., завідувач кафедри хірургії № 2 Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, доктор медичних наук, професор.

Лукавецький О.В., завідувач кафедри хірургії №1 Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, доктор медичних наук, професор

Робоча навчальна програма дисципліни за вибором «Хірургічні захворювання новонароджених та дітей раннього віку» підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти; кваліфікації - доктора філософії; галузі знань - 22 «Охорона здоров'я»; спеціальності - 228 «Педіатрія»; спеціалізація «Дитяча хірургія» складена на основі Закону України «Про вищу освіту», «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих начальних закладах» (23 березня 2016 року, №261), «Освітньо-наукової програми доктора філософії (Ph.D.)» (Протокол №7 - ВР від 29.06.2016 ЛНМУ імені Данила Галицького); «Робочої навчальної програми», затвердженої 21.02.2019 року; Наказу МОН України від 01.10.2019 року № 1254 «Про внесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».

Дана програма є частиною освітньої програми підготовки докторів філософії в рамках професійної спеціалізації та розрахована на **3 кредити ECTS**.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є хірургічні захворювання новонароджених та дітей раннього віку.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання навчальної дисципліни за вибором «Хірургічні захворювання новонароджених та дітей раннього віку» передбачає здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань із цієї дисципліни, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що вирішує актуальне наукове завдання в дитячій хірургії, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії повинен:

— *знати:*

- анатомічно-функціональні особливості дитячого організму;
- визначення нозологій в дитячій хірургії;
- етіологію, патогенез виникнення та розвитку хірургічної патології;
- клінічні прояви хірургічних захворювань;
- диференціально-діагностичні ознаки хірургічних захворювань;
- можливі ускладнення при хірургічній патології у новонароджених та дітей раннього віку;
- методики та стандартні схеми опитування, фізикального обстеження дітей різного віку;
- етапи та методи обстеження дітей з хірургічною патологією;
- основні інструментальні методи дослідження в дитячій хірургії (ультрасонографія, рентгенографія, езофіброгастроуденоскопія, колоноскопія, комп'ютерна томографія, магнітно-резонансна томографія);
- можливі зміни при лабораторних та інструментальних методах обстежень, які спостерігаються при хірургічних захворюваннях новонароджених та дітей раннього віку;
- невідкладні стани в клініці дитячої хірургії та етапи надання екстреної медичної

допомоги дитині з хірургічною патологією;

- алгоритм обстеження новонароджених та дітей раннього віку з хірургічною патологією зі складанням історії хвороби, встановленням клінічного діагнозу;
- сучасні напрямки та алгоритми лікування хірургічних захворювань у дітей;
- нормативні документи для ведення медичної документації пацієнта з хірургічною патологією.

– **вміти:**

- визначати причинні фактори, механізми патофізіологічних змін при дитячій хірургічній патології, стадії розвитку, клінічні прояви;
- збирати медичну інформацію про стан пацієнта;
- проводити фізикальне обстеження дітей з хірургічною патологією;
- шляхом логічного аналізу та обґрунтування отриманих клінічно-параклінічних даних встановити попередній та клінічний діагноз;
- призначити лабораторні та інструментальні методи досліджень для підтвердження діагнозу;
- інтерпретувати результати об'єктивного обстеження, лабораторних та інструментальних досліджень;
- провести диференційну діагностику;
- прогнозувати виникнення можливих ускладнень;
- визначати тактику ведення дитини з хірургічною патологією та надання екстреної медичної допомоги;
- обрати тактику лікування в дитячій хірургії;
- діагностувати невідкладні стани;
- виконувати медичні маніпуляції;
- надавати екстрену медичну допомогу;
- вести медичну документацію;
- опрацювати та аналізувати державну, соціальну та медичну інформацію;
- діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії наступних **компетентностей та програмних результатів навчання:**

1. Інтегральна компетентність: здатність ефективно вирішувати комплексні наукові та практичні проблеми в галузі медицини за спеціальністю «дитяча хірургія», організувати і виконувати власну науково-дослідницьку роботу з метою генерування нових систематизованих знань, що мають теоретичне і практичне значення, можуть успішно впроваджуватись у вітчизняний й міжнародний дослідницький та освітній простір, практичну медицину та інші сфери життя.

2. Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до науково-професійного, світоглядного та загальнокультурного саморозвитку і самовдосконалення.

ЗК2. Здатність автономно виконувати фахову та науково-дослідницьку роботу з дотриманням принципів академічної доброчесності, авторського права та наукової етики.

ЗК3. Здатність до різнобічного пошуку, самостійного аналізу та систематизації інформації з використанням сучасних комунікаційних та інформаційних технологій.

ЗК4. Здатність спілкуватись і взаємодіяти в науково-професійному та освітньому середовищі, в тому числі, - на міжнародному рівні.

ЗК5. Здатність незалежно мислити, виявляти, формулювати й ефективно вирішувати проблеми наукового характеру, приймати відповідальні рішення, продукувати нові знання та ідеї.

ЗК6. Здатність проводити моніторинг виконаних робіт, здійснювати оцінку інтелектуального продукту та забезпечувати його якість.

ЗК7. Здатність до опрацювання, аналізу, узагальнення, обговорення та представлення результатів власного наукового дослідження у вигляді усної та письмової презентації державною й іноземною мовами, опанування майстерністю вести наукову дискусію з демонстрацією вільного володіння науковою термінологією, риторикою та культурою наукового мовлення.

ЗК8. Здатність працювати в команді, організовувати, планувати та прогнозувати результати власної чи колективної роботи, нести відповідальність за досягнуті результати, діяти в нових умовах, керувати роботою інших осіб та мотивувати їх для досягнення спільної мети.

3. Фахові компетентності:

ФК1. Здатність аналізувати, відтворювати, інтерпретувати та використовувати в практичній, науково-дослідницькій та освітній діяльності знання сучасного стану проблем та досягнень в галузі дитячої хірургії, основних концепцій, теорій, гіпотез щодо розвитку, перебігу та лікування хірургічних захворювань у новонароджених та дітей раннього віку.

ФК2. Здатність розробляти та управляти науковими проєктами в галузі дитячої хірургії, формулювати мету, зміст та новизну дослідження.

ФК3. Здатність встановлювати потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень в галузі дитячої хірургії, генерувати нові знання, наукові гіпотези, теорії та концепції щодо розвитку, перебігу, прогнозування наслідків та лікування хірургічних захворювань у новонароджених та дітей раннього віку.

ФК4. Здатність обирати та використовувати сучасні методи дослідження (опитування, огляду, спеціального клінічного обстеження, визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень новонароджених та дітей раннього віку з хірургічними захворюваннями) відповідно до поставленої мети, завдань та очікуваних результатів.

ФК5. Здатність інтерпретувати, аналізувати й узагальнювати результати роботи з профільними пацієнтами, дані власних наукових досліджень із хірургічних захворювань у новонароджених та дітей раннього віку, визначати їх місце в системі існуючих знань, дотримуючись принципів наукової етики, академічної доброчесності й авторського права.

ФК6. Здатність впроваджувати нові знання з питань дитячої хірургії в наукову сферу, освітній процес і практичну роботу за фахом «дитяча хірургія».

ФК7. Здатність представляти результати власних наукових досліджень у вигляді друкованих праць або усних форм презентацій відповідно до національних та міжнародних

стандартів.

ФК8. Здатність вільно спілкуватись в іншомовному науково-професійному та освітньому середовищі, вести наукову дискусію, сприймати, обробляти та відтворювати інформацію професійною іноземною мовою.

4. Програмні результати навчання:

ПРН 1. Безперервно самовдосконалюватись та застосовувати здобуті науково-професійні знання та вміння дитячої хірургії в науковій, фаховій та освітній діяльності.

ПРН 2. Використовувати набуті концептуальні та методологічні знання для організації й самостійного виконання наукового дослідження в галузі дитячої хірургії.

ПРН 3. Добирати, аналізувати, інтерпретувати, коректно оцінювати і творчо використовувати клінічну та наукову інформацію стосовно причин розвитку, особливостей клінічного перебігу, підходів до діагностики, лікування хірургічних захворювань у новонароджених та дітей раннього віку.

ПРН 4. Вміти виявити та окреслити невирішені проблеми щодо діагностики і лікування новонароджених та дітей раннього віку з хірургічними захворюваннями з подальшим визначенням шляхів їх вирішення.

ПРН 5. Продувати нові знання та ідеї, формулювати наукові гіпотези, теорії та концепції в галузі дитячої хірургії з урахуванням та дотриманням принципів наукової етики й академічної доброчесності.

ПРН 6. Самостійно аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати, узагальнювати, систематизувати клінічні та наукові дані стосовно причин розвитку, особливостей клінічного перебігу, підходів до діагностики, лікування хірургічних захворювань у новонароджених та дітей раннього віку.

ПРН 7. Розробляти дизайн і план власного дослідження за фахом «Дитяча хірургія» на основі самостійно сформульованих мети і завдань.

ПРН 8. Обирати, застосовувати і вдосконалювати сучасні методики дослідження новонароджених та дітей раннього віку з хірургічною патологією.

ПРН 9. Розробляти та впроваджувати нові способи діагностики, лікування хірургічних захворювань у новонароджених та дітей раннього віку.

ПРН 10. Використовувати здобуті в результаті дослідження нові знання щодо хірургічних захворювань у дітей в практичній діяльності й освітньому процесі.

ПРН 11. Презентувати у науковому та освітньому фаховому співтоваристві результати власних наукових досліджень в усній та письмовій формах, державною та іноземною мовою, відповідно до національних та міжнародних стандартів.

ПРН 14. Організовувати та управляти освітнім процесом в межах обраної медичної спеціалізації, оцінювати його ефективність, виявляти та усувати педагогічні проблеми.

ПРН 15. Розвивати комунікації та застосовувати навички міжособистісних взаємодій в науковому, професійному, освітньому та міждисциплінарному середовищах.

ПРН 16. Дотримуватися принципів наукової етики у роботі з новонародженими та дітьми раннього віку із хірургічними захворюваннями.

ПРН 17. Використовувати принципи академічної доброчесності та нести відповідальність за достовірність отриманих та оприлюднених наукових результатів.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них					Рік навчання семестр	Вид контролю
	Всього	Лекцій (год)	Практ. (год)	Семін. (год)	Самост. робота (год)		
		очна денна, очна вечірня форма					
Хірургічні захворювання новонароджених та дітей раннього віку	3 кредити / 90 год	10	26	8	46	за вибором аспіранта/ів	залік

Очна форма навчання (денна, вечірня)

Розділ	Назва теми	Години	Вид заняття (години)			
			Лекції	практичні заняття	семінари	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7
1.	Вроджені вади травного каналу.	60	6	16	6	32
2.	Вроджені вади передньої черевної стінки.	20	4	10	2	14
Разом		90	10	26	8	46

4. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ КУРСУ

Тематичний план лекцій

(очна денна, очна вечірня форми навчання)

№	Назва теми	Години
1.	Вроджені вади органів грудної клітки.	2
2.	Вроджені вади травного каналу, що супроводжуються кишковою непрохідністю.	2
3.	Вроджені вади передньої черевної стінки.	2
4.	Аноректальні вади розвитку.	2
5.	Судинні аномалії. Доброякісні і злоякісні пухлини у новонароджених.	2
Разом		10

Тематичний план практичних занять

(очна денна, очна вечірня форми навчання)

№	Назва теми	Години
1.	Атрезія стравоходу. Класифікації. Пренатальна та постнатальна діагностика. Консервативна терапія та хірургічне лікування у постнатальному періоді.	2
2.	Вроджена діафрагмальна грижа. Пренатальна та постнатальна діагностика. Методи хірургічного лікування. роль фетальної хірургії у корекції вади.	2

3.	Вроджений стеноз та атрезія дванадцятипалої кишки. Пренатальна та постнатальна діагностика. Консервативна терапія та хірургічне лікування. Порушення ротації кишок. Постнатальна діагностика. Консервативна терапія та хірургічне лікування.	2
4.	Некротичний ентероколіт новонароджених.	2
5.	Вади розвитку тонкої кишки (стеноз, атрезія). Пренатальна та постнатальна діагностика. Принципи хірургічної корекції.	2
6.	Меконіальна кишкова непрохідність. Консервативна терапія та хірургічне лікування.	2
7.	Хвороба Гіршпрунга у новонароджених. Класифікація. Діагностика. Принципи хірургічного лікування.	2
8.	Аноректальні вади розвитку. Пренатальна та постнатальна діагностика. Принципи хірургічної корекції.	2
9.	Гастрошизис. Класифікації. Зникаючий гастрошизис. Пренатальна діагностика.	2
10.	Омфалоцеле. Пренатальна діагностика. Методи консервативного лікування.	2
11.	Вроджені вади органів дихальної системи.	2
12.	Судинні аномалії. Доброякісні і злоякісні пухлини у новонароджених.	2
13.	Залік	2
Разом		26

Тематичний план семінарських занять

(очна денна, очна вечірня форми навчання)

№	Назва теми	Години
1.	Методи обстежень у діагностичних алгоритмах при хірургічних захворюваннях у новонароджених. Пренатальна діагностика вроджених вад розвитку.	2
2.	Роль мініінвазивних методів у лікуванні хірургічних захворювань у новонароджених. Торако- і лапароскопічні операції у новонароджених.	2
3.	Діагностичні алгоритми та лікувальна тактика при онкологічних захворюваннях у новонароджених.	2
4.	Невідкладна допомога при хірургічних захворюваннях у новонароджених. Інтенсивна терапія на перед- і післяопераційному етапах.	2
Разом		8

Тематичний план самостійної роботи

(очна денна, очна вечірня форми навчання)

№	Назва теми	Години
1.	Ембріологія вроджених вад розвитку.	2
2.	Пренатальна діагностика вроджених вад розвитку.	2
3.	Фетальна хірургія у лікуванні вроджених вад розвитку.	4
4.	Вроджені вади серця. Принципи хірургічної корекції.	5
5.	Атрезія пілорусу. Методи діагностики та лікування.	2
6.	VACTERL асоціація при атрезії стравоходу. Клінічні прояви, принципи діагностики і лікування.	3
7.	Некротичний ентероколіт новонароджених.	3
8.	Синдром короткої кишки. Чинники виникнення. Принципи консервативного та хірургічного лікування.	2
9.	Подвоєння різних відділів травного каналу. Методи діагностики та лікування	2

10.	Інвагінація. Сучасні методи діагностики та лікування.	2
11.	Вроджені вади органів дихальної системи.	4
12.	Гермафродитизм. Вроджені вади статевих органів. Методи хірургічної корекції.	4
13.	Синдром меконіальної пробки.	3
14.	Пупкова грижа у дітей. Клінічні прояви, можливі ускладнення, принципи лікування, терміни оперативного втручання.	2
15.	Пахвинна грижа у дітей. Клінічні прояви, можливі ускладнення, принципи лікування, терміни оперативного втручання. PIRS-метод.	2
16.	Синдром «сливового живота». Пренатальна та постнатальна діагностика. Принципи хірургічної корекції.	2
17.	Рідкісні вади передньої черевної стінки (пенталогія Кантрелл, OEIS комплекс, патологія попередника алантоїдного стебла – Body stalk anomaly).	2
Разом		46

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Видами навчальної діяльності аспірантів згідно з навчальним планом є:

- а) лекції,
- б) практичні заняття,
- в) семінарські заняття,
- г) самостійна робота аспірантів (СРА).

Практичні та семінарські заняття передбачають:

- 1) проведення аспірантами об'єктивного обстеження здорової дитини;
- 2) обстеження аспірантами дітей з хірургічною патологією;
- 3) виявлення симптомів і синдромів, які спостерігаються при хірургічних захворюваннях;
- 4) постановку попереднього та клінічного діагнозу;
- 5) проведення диференційного діагнозу різних хірургічних захворювань у новонароджених та дітей раннього віку;
- 6) надання догоспітальної допомоги дітям з хірургічною патологією;
- 7) призначення сучасного лікування дітей з хірургічними захворюваннями;
- 8) вирішення ситуаційних клінічних задач, задач за типом ліцензійного іспиту «Крок-3» і тестових завдань.

6. ВИДИ КОНТРОЛЮ (ПОТОЧНИЙ І ПІДСУМКОВИЙ)

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку засвоєння аспірантами навчального матеріалу. Формами поточного контролю є:

- а) тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді, з визначенням правильної послідовності дій, з визначенням відповідності, з визначенням певної ділянки на фотографії чи схемі («розпізнавання»);
- б) індивідуальне усне опитування, співбесіда;
- в) розв'язання типових ситуаційних задач;
- д) контроль практичних навичок;

Комплексне оцінювання навчальної діяльності здійснюється виставлення традиційної оцінки, яка конвертується у бали відповідно у кожному з занять, аспірант отримує на практичному

занятті: оцінку «5» - якщо він виконав правильно не менше 90% навчальних завдань; оцінку «4» - якщо він виконав правильно не менше 80% навчальних завдань; оцінку «3» - якщо він виконав правильно не менше 60% навчальних завдань; оцінку «2» - якщо він виконав правильно менше 60% навчальних завдань; На кінцевому етапі заняття викладач виставляє набрану суму балів і традиційну оцінку в журналі успішності.

Самостійна робота аспіранта оцінюється на практичних заняттях і є складовою підсумкової оцінки аспіранта.

Підсумковий контроль

Загальна система оцінювання проводиться по завершенню вивчення дисципліни у вигляді заліку.

Шкали оцінювання традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS

Залік – це форма підсумкового контролю засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у письмовій формі, з використанням навчальної платформи Misa, відповідно до розкладу. Триває 2 академічних години.

Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для допуску до заліку становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для допуску до заліку становить 120 бали.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих аспірантом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$X = \frac{CA \times 200}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала
5	200	4,6	184	4,17	167	3,77	151	3,35	134
4,97	199	4,57	183	4,14	166	3,74	150	3,32	133
4,95	198	4,52	182	4,12	165	3,72	149	3,3	132
4,92	197	4,5	180	4,09	164	3,7	148	3,27	131
4,9	196	4,47	179	4,07	163	3,67	147	3,25	130
4,87	195	4,45	178	4,04	162	3,65	146	3,22	129
4,85	194	4,42	177	4,02	161	3,62	145	3,2	128
4,82	193	4,4	176	3,99	160	3,57	143	3,17	127
7,8	192	4,37	175	3,97	159	3,55	142	3,15	126
4,77	191	4,35	174	3,94	158	3,52	141	3,12	125
4,75	190	4,32	173	3,92	157	3,5	140	3,1	124
4,72	189	4,3	172	3,89	156	3,47	139	3,07	123
4,7	188	4,27	171	3,87	155	3,45	138	3,02	121
4,67	187	4,24	170	3,84	154	3,42	137	3	120
4,65	186	4,22	169	3,82	153	3,4	136	Менше 3	Недостатньо
4,62	185	4,19	168	3,79	152	3,37	135		

Бали з дисципліни для аспірантів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до 120 балів	3
Нижче 120 балів	2

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності аспірантів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

7. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ АСПІРАНТІВ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Особливості клінічного перебігу та сучасні методи діагностики вродженого гіпертрофічного пілоростенозу.
2. Передопераційна підготовка, хірургічне лікування вродженого гіпертрофічного пілоростенозу. Можливості лапароскопії.
3. Класифікація атрезії стравоходу. Можливості пренатальної діагностики атрезії стравоходу.
4. Клінічна картина атрезії стравоходу новонародженого.
5. Причини розвитку аспіраційної пневмонії при різних формах атрезії стравоходу.
6. Діагностика атрезії стравоходу.
7. VACTERL асоціація при атрезії стравоходу. Клінічні прояви, принципи діагностики і лікування.
8. Вроджена ізольована трахеостравохідна фістула. Клініка, діагностика, принципи лікування.
9. Передопераційна підготовка дітей з атрезією стравоходу.
10. Вибір хірургічної тактики в залежності від форми атрезії стравоходу.
11. Можливі післяопераційні ускладнення при атрезії стравоходу. Клінічні прояви, принципи діагностики і лікування.
12. Вроджена ізольована трахеостравохідна нориця (H-тип). Клінічна картина та діагностика, принципи лікування.
13. Визначення поняття «вроджена діафрагмальна грижа» (ВДГ). Класифікація.
14. Клінічні прояви вродженої діафрагмальної грижі у новонародженого. Методи діагностики для підтвердження діагнозу
15. Причини легеневої гіпоплазії і легеневої гіпертензії при вродженій діафрагмальній грижі.
16. Допомога новонародженому з вродженою діафрагмальною грижею у пологовій залі. Принципи передопераційної стабілізації.
17. Принципи хірургічного лікування ВДГ. Операційні доступи. Способи закриття дефекту діафрагми.
18. Післяопераційне ведення новонароджених з ВДГ.
19. Які хірургічні та не хірургічні ускладнення виникають після корекції вродженої діафрагмальної грижі? Можливості їх профілактики.
20. Класифікація атрезії тонкої кишки. Пре- і постнатальна діагностика. Принципи лікування.

21. Дуоденальна кишкова непрохідність: причини виникнення, пренатальна діагностика, діагностичний алгоритм у новонародженого.
22. Етапи фізіологічної ротації кишечника.
23. Класифікація порушень ротації і фіксації кишечника.
24. Клінічні прояви діагностика та лікування порушення ротації кишечника, I період.
25. Порушення ротації кишечника, III період. Види, клінічні прояви, способи діагностики і принципи лікування.
26. Ускладнення ротаційних аномалій, їх профілактика та лікування.
27. Пренатальна діагностика вад розвитку передньої черевної стінки: терміни встановлення діагнозу, способи діагностики, біохімічні маркери.
28. Клінічні прояви гастрошизису.
29. Лікування гастрошизису.
30. Визначення, класифікація, клінічні прояви омфалоцеле.
31. Способи операційного лікування омфалоцеле.
32. Дати визначення терміну «зникаючий гастрошизис».
33. Які вади входять до OEIS комплексу?
34. Чим визначається прогноз захворювання у дітей із гастрошизисом?
35. Чим визначається прогноз захворювання у дітей із омфалоцеле?
36. Диференційна діагностика гастрошизису і омфалоцеле.
37. Пупкова грижа у дітей. Клінічні прояви, можливі ускладнення, принципи лікування, терміни оперативного втручання.
38. Рідкісні форми вад розвитку передньої черевної стінки. Аплазія м'язів («синдром сливового живота») – клінічні прояви, супутні вади, ускладнення.
39. Хвороба Гіршпрунга. Визначення, анатомічні форми, диференційна діагностика.
40. Клінічні прояви хвороби Гіршпрунга залежно від форми перебігу.
41. Сучасні принципи діагностики хвороби Гіршпрунга.
42. Принципи хірургічного лікування хвороби Гіршпрунга залежно від анатомічної форми, клінічного перебігу та віку дитини.
43. Інтестинальний дисгангліоз, гіпогангліоз та інші порушення моторики кишечника. Клінічні прояви, можливості діагностики та з хворобою Гіршпрунга.
44. Меконіальна кишкова непрохідність. Етіологія, патогенез, клінічні прояви.
45. Консервативне та операційне лікування меконіальної кишкової непрохідності.
46. Аноректальні вади розвитку у хлопчиків. Види, клінічні прояви.
47. Аноректальні вади розвитку у дівчаток. Види, клінічні прояви.
48. Клоакальна форма аноректальної атрезії. Класифікація, супутні вади, клінічні прояви, ускладнення.
49. Ускладнення після хірургічної корекції аноректальних вад розвитку, їх профілактика. Соціальна та медична реабілітація.

8. ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1. Амбулаторно-поліклінічна хірургія дитячого віку: навч.-метод. посіб. / В.А. Дігтяр, В.І. Сушко, А.Ф. Левицький; Дніпропетр. мед. акад. МОЗ України, каф. дит. хірургії, ортопедії та травматології. – 2-ге вид. – Дніпро : Герда, 2018. – 246 с.

2. Бензар І.М., Левицький А.Ф., Бліхар В.Є. Судинні аномалії у дітей: монографія / І.М.Бензар, А.Ф.Левицький, В.Є.Бліхар. – Тернопіль: ТДМУ, 2017. – 360 с.
3. Дитяча хірургія: навч.-метод. пос./ за ред. В.А. Дігтяра. – Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. – 338 с.
4. Ендоскопічна і роботизована хірургія: навчальний посібник / В.М. Запорожан, В.В. Грубнік, Яп Боньєр та ін. – Медицина, 2-е видання. – 2023. – 558 с.
5. Ксьонз І.В. Практичні навички з дитячої хірургії та реаніматології / І.В. Ксьонз, Є.М. Гриценко, Д.А. Шкурупій. – Полтава, видавництво «Сімон», 2015. – 127 с.
6. Навчально-методичний посібник «Основи діагностики, лікування та реабілітації вад розвитку опорно-рухового апарату в дітей» / за ред. А.Ф. Левицького. – Тернопіль:ТНМУ. – 2019.–220с.
7. Погорілий В.В. Дитяча хірургія. Част.1/ під заг. ред. В.В. Погорілого, О.Г. Якименко, В.С. Коноплицького, В.А. Навроцького. – ПП «ТД Едельвейс і К». – Вінниця. – 2016. – 352с.
8. Погорілий В.В. Дитяча хірургія: метод. реком., част.2 / В.В. Погорілий, Н.Г. Пшук, О.Г. Якименко, В.А. Навроцький. – ПП «ТД Едельвейс і К». – Вінниця. – 2016. – 351с.
9. Порушення випорожнень у дітей: закрепи та енкопрез / за ред. проф. В.Ф. Рибальченка, В.В. Бережного, В.С. Коноплицького, П.С. Русака. – К.: ПП «ІНПОЛ ЛТМ», ТОВ «Друкарня "Рута"». – 2018. – 548 с.
10. Русак П.С. Вади розвитку черевної стінки у дітей / П.С. Русак, В.С. Коноплицький, О.Д. Фофанов. – Житомир: «Полісся», 2020. – 148 с.
11. Сілкіна Ю.В. Медична ембріологія з основами тератології/ Сілкіна Ю.В., Веропотвелян М.П., Данкович Н.О. – Вінниця: Нова Книга, 2019. – 208 с.
12. C.Esposito, S.Rothenberg. History of Pediatric MIS Surgery and Pediatric MIS Surgeons. – Cuzzolin s.r.l., Napoli, Italy – 2023. – 526 p.
13. Chirurgia dziecięca / red. naukowa M.Bagłaj, P. Kaliciński. PZWL, Warszawa. – 2016. – 1102 p.
14. Chirurgia noworodka / pod red. P.Kalicińskiego. – Invest-druk, Warszawa. – 2004. – 660 p.
15. Glick P.L., Pearl R.H., Irish M.S., Caty M.G. Pediatric Surgery Secrets. – Hanley&Belfus Inc., Philadelphia. – 2001. – 400 p.
16. Lacher M., Muensterer O. Video Atlas of Pediatric Endosurgery (VAPE). Springer. – 2021. – 270 p.
17. Lacher M., Peter S.D.St., Zani A. Pearls and Tricks in Pediatric Surgery. Springer. – 2021. – 550 p.
18. Mattei P. Fundamentals of Pediatric Surgery / P. Mattei. – Springer, 2017. – 935 p.
19. Nash O., Choueiki J.M., LevittM.A. Fecal Incontinence and Constipation in Children. Case studies. – Taylor&Francis Group, LLC, USA. – 2017. – 190 p.
20. Operative pediatric surgery. 2nd edition / Edited by M.M. Ziegler, R.G. Azizkhan, D. von Allmen, T.R. Weber. – McGraw-Hill Education, 2014 – 1397 p.
21. Operative pediatric surgery. Seventh edition / Edited by L. Spitz and A.G. Coran. – CRC Press, 2013. – 1105 p. Mario L. Fundamentals of Pediatric Surgery / L. Mario. – Springer, 2017. – 444
22. Lane V.A., Wood R.J., Reck-Burneo C., Levitt M.A. Pediatric colorectal and pelvic surgery. Case studies. – Taylor&Francis Group, LLC, USA. – 2017. – 276 p.
23. Pediatric Surgery [7th Edition] George W. Holcomb III, Ashcraft's– Saunders. – 2020. – 1316p.
24. Pediatric Surgery Emmanuel / A. Ameh Stephen W. Bickler Kokila Lakhoo Benedict C. Nwomeh Dan Poenaru. - Springer, Cham, 2020. –398 p.
25. Pediatric Surgery: textbook /edited byV.A. Dihtiar, V.I. Sushko, D.Yu. Kryvchenia. – Kyiv: AUS Medicine Publishing. – 2019. – 368 p.
26. Pediatric surgery. 2nd edition / Edited by Prem Puri, MichaelE. Höllwarth. – Springer, 2019. – 1422 p.
27. Pediatric surgery. 8th edition / Edited by M.Davenport, J.Geiger. – CRC Press, 2021. – 928 p.

Додаткова література

28. Джам О.П. Актуальні проблеми класифікації аноректальних вад розвитку у дітей в сучасних умовах (огляд літератури) / О.П.Джам, О.К.Слепов // Хірургія дитячого віку. – 2020. – №3. – С.41-48.
29. Переяслов А.А. Огляд теорій патогенезу гастрошизису / А.А.Переяслов // Хірургія дитячого віку. – 2020. – №4. – С.86-89.
30. Переяслов А.А., Рибальченко В.Ф., Лосєв О.О. Мальротация кишечника у дітей: від ембріогенезу до наслідків. – Київ, Каменець-Подільський: ПП «ПОЛ ЛТМ», 2019. – 224 с.
31. Слепов О.К., Пономаренко О.П., Мигур М.Ю., Грасюкова Н.І. Гастрошизис: класифікація. Хірургія дитячого віку. – 2019. – №2. – С.50-56.
32. Сучасні методи діагностики та лікування вродженої непрохідності тонкої кишки у дітей (огляд літератури) / Кліманський Р.П., Жаріков С.О., Нгуєн Н., Юдін О.І. // Хірургія дитячого віку. – 2020. – №1. – С.72-80.
33. Holschneider A.M. Hirschprung's disease and allied disorders / A.M. Holschneider, P. Puri. - Springer, Berlin. 2008. – 414 p.
34. Hutson J.M., Spencer W. Beasley The Surgical Examination of Children, 2nd edition // Springer, Berlin, Heidelberg. 2013, 310 p.
35. Jeffre J.F., Lanzkowsky L.Ph. Lanzkowsky's manual of pediatric hematology and oncology, 6th ed., Elsevier. 2016, 788 p.
36. Jeffrey R.W., Kay H.M. Pediatric Gastrointestinal and Liver Disease, 5th edition // Elsevier. 2015, 1216 p.
37. Pena A. Surgical treatment of colorectal problems in children / A. Pena, A. Bischoff. - Springer, New York. 2015. – 497 p.
38. Pols H.A.P. Anorectal malformations / H.A.P. Pols. - Desiree van den Hondel, 2015. – 213 p.
39. Powikłania w chirurgii dziecięcej / red. nauk. J.Czernik. – PZWL, Warszawa. – 2009. – 570 p.

Нормативні документи та інформаційні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я - <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>
2. сайт Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я - <http://komzdrav.rada.gov.ua>
3. офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://www.rada.gov.ua>; Європейські стандарти післядипломної підготовки медичних фахівців.
4. веб-портал Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua/>)
5. офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я України (<http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>)
6. сайт Національна академія медичних наук України (<http://www.amnu.gov.ua/index.php>); сайт AskReform (<http://askreform.com>)
7. UpToDate – <http://www.uptodate.com/home>
8. Access Medicine - <http://accessmedicine.mhmedical.com>
9. PubMed - <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/>
10. Medscape eMedicine - https://emedicine.medscape.com/pediatrics_surgery
11. European Paediatric Surgeons Association (EUPSA) - <http://www.eupsa.info/>
12. European Society of Paediatric Endoscopic Surgeons (ESPES) - <https://www.espes.eu/>
13. International Pediatric Endoscopic Group - <https://www.ipeg.org/>